

Име

Държавно лесничество "Свиленград", административна принадлежност РУГ Кърджали. Лесоустройствен проект 1995 година, ревизионен период 1983-1994.

Местонахождение

ДЛ "Свиленград" е получило името си от гр.Свиленград, което е най-голямото селище в района му, общински и икономически център и седалище на администрацията на лесничеството.

Намира се на територията на Хасковска област и обхваща горите в югоизточната ѝ част. То граничи: на север и североизток с ДЛ "Тополовград", на изток с р.Тунджа, която е държавна граница с Турция, на югоизток с държавната ни граница с Турция, на юг с р.Марица - държавна граница с Турция, на югозапад с държавната ни граница с Гърция, ДЛ "Ивайловград" и язовир "Ивайловград" и на запад и северозапад с ДЛ "Харманли".

ДЛ "Свиленград" обхваща горите на територията на община Свиленград и община Любимец. Община Свиленград и числящите се към нея селища: гр.Свиленград и селата Младиново, Костур, Лисово, Дервишка могила, Студена, Маточина, Варник, Сладун Михалич, Равна гора, Мустрак, Левка, Митково, Пъстрогор, Димитровче, Райкова могила, Пашово, Чернодъб, Капитан Андреево, Генералово, Сива река и Мезек и община Любимец и селата: Васково, Оряхово, Йерусалимово, Георги Добрево, Белица, Лозен, Малко Градище, Вълче поле и Дъбовец.

Географско положение

ДЛ "Свиленград" обхваща най-ниските източни разклонения на Източните Родопи, непосредствено до държавната граница с Гърция и южните и югоизточни склонове на Сакар планина до държавната граница с Турция. Обхваща средната част на водосбора на яз. "Ивайловград" и водосбора по долното течение на р. Марица.

Формата на лесничеството наподобява неправилен многоъгълник с диагонал в посока североизток - югозапад 50 км и диагонал в посока северозапад - юг 15 км въздушно права линия.

Релеф

Релефът на Източните Родопи е дело на вертикалните движения на земната кора (хлътането на Тракийската низина и Бяло море). Територията на ДЛ "Свиленград" в геоморфологично отношение е много разнообразна и се характеризира със силно изразена разчлененост и неголеми превишения, което обуславя хълмисто-предпланинския и равнинно-хълмист релеф. Теренът е силно пресечен, в резултат на добре развита хидрографска мрежа. Главни била в района на стопанството са Източните Родопи и Сакар планина.

В преобладаващата част от територията на лесничеството релефът се характеризира с еднообразна конфигурация, наклонени и стръмни склонове и заоблени, заравнени била, а в останалата част е равнинен и с малки наклони.

Районът на ДЛ "Свиленград" е разположен между надморски височини 40 м - най-ниската точка, където р.Марица напуска държавната ни граница и 856 м - най-високата - връх Вишеград, което създава условия за растително разнообразие. Средната надморска височина на дървопроизводителната площ е 325 метра.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	298,1	1,2
полегато (5-10)	4966,0	20,0
наклонено (11-20)	13178,2	53,2
стръмно (21-30)	5664,3	22,9
мн.стръмно (над 31)	665,7	2,7
Общо:	24772,3	100,0

Хидроложки условия

През района на ДЛ "Свиленград" тече една от най-големите реки в страната - р.Марица, която води началото си от Рила планина. Тя навлиза в лесничеството северозападно

над гр. Любимец и го пресича в посока югоизток. Реката е с малък наклон на леглото, тече бавно и е с равномерен до непостоянен дебит, като максималните ѝ води са през зимно-пролетния сезон.

По-главни леви притоци на р. Марица, протичащи през района на стопанството са: Селската лека, р. Канаклийска, Левченска река, Калатица и други.

Най-големият десен приток на р. Марица в района на лесничеството е р. Бисерска. Тя протича изцяло през поземлен фонд и се влива в р. Марица на север от гр. Любимец. Друг десен приток е Сива река. През летните месеци в леглото ѝ няма вода.

От южните склонове на Източните Родопи се спущат долове, вливащи се в яз. "Ивайловград". По-големи от тях са Тополов дол и Бозалъшки дол.

Част от източната граница на лесничеството с Турция е р. Тунджа, която граничи с горски фонд в землището на с. Маточина, след което преминава в Турция. Извира от Калоферския дял на Стара планина.

Освен описаните водни течения в района на лесничеството има много, но по-малки по размери долове, подхранващи горните течения и обогатяващи хидрографската мрежа.

Геоложки строеж

Според тектонското райониране на България, районът на ДЛ "Свиленград" попада в Родопската тектонска област - Източни Родопи и Странджанско-Сакарската тектонска област - Сакар планина.

Горските масиви в района на Източните Родопи са от Горен Еоцен II - морски тип, представени от дебелослойни варовици, от олигоцен - южнобългарски тип, представени от варовици и мергели.

Основните скали в района на Сакар планина се характеризират с наличието на южнобългарски гранити.

Край язовир "Ивайловград", границата с ДЛ "Ивайловград" и държавната граница с Гърция и са разпространени амфиболити, представени от Долна серия метаморфен комплекс - средна свита.

В долината на р. Марица се срещат Плиоценски езерно-речни наслаги, представени от пясъчници. Поречието на р. Марица и р. Тунджа са изградени от Кватернерни речни тераси - пясъци и чакъли.

Климатични условия

Според климатичната класификация на Събев и Станев "Климатични райони на България и техният климат", (1963) районът на ДЛ "Свиленград" попада в Континентално-средиземноморската климатична област, Южнобългарска климатична подобласт, Климатичен район на Източно-родопските речни долини (100-400 м н.в.), Източно-родопски нископланински климатичен район (400-1000 м н.в.) и Бранишко-Дервенски нископланински климатичен район (200-600 м н.в.).

Най-ниската средномесечна температура на въздуха е през месец януари, за отделните райони е в границите от -1,5° до 1,1°С, а най-високата е през месец юли и е в границите от 17,5° до 24,5°С. Това характеризира зимата като топла, а лятото като слънчево, горещо и много сухо.

Особено значение има периодът, през които средната температура на въздуха се задържа устойчиво над 10°С, тъй като това е периода на активна вегетация за дървесната растителност. За ниските и средни части на подпояса на крайречните и лонгозни гори и подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори вегетационния период продължава 217 дни или около 7 месеца. За средните и високите части на подпояса на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори продължителността на вегетационния период е 180 дни или около 6 месеца.

Сезонното разпределение на валежите е със зимно-пролетен максимум и лятно-есенен минимум. Месеците с максималната сума на валежите са декември - февруари, а с минималната сума са юни - август. В пряка връзка с валежите са засушаванията. Най-чести те са през лятото и есента. Средният им брой в продължение на 10 години през лятото и есента е 22 дни, а през зимата и пролетта - 19 дни.

Средната дата на първата снежна покривка е 10 декември, а на последната 1 март или средната продължителност на дните със снежна покривка е 80.

Общо взето климата в района на лесничеството се формира при наличие на средиземноморско влияние, нахлуващо по поречието на реките Марица, Тунджа и Арда

(яз."Ивайловград"). То дава благоприятно отражение върху развитието на дървесна растителност.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в Таблица № 2 и Таблица № 3.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Климатичен район на Източно-родопските речни долини (100-400 м н.в.)	13,2	-23,2	42,2
Бранишко-Дервенски нископланински климатичен район (200-600 м н.в.)	10,0 / 12,5	-19,0 / -16,0	32,0 / 36,0
Източно-родопски нископланински климатичен район (400-1000 м н.в.)	8,0 / 11,5	-17,0 / -12,0	32,0 / 35,0

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Климатичен район на Източно-родопските речни долини (100-400 м н.в.)	295-775	XII	IX, VIII
Бранишко-Дервенски нископланински климатичен район (200-600 м н.в.)	580-680	XI, XII	-
Източно-родопски нископланински климатичен район (400-1000 м н.в.)	725-975	XII	IX

Почви

Установените почвени различия в района на ДЛ "Свиленград" се обуславят преди всичко от разнообразието на различните показатели на релефа и релефни форми, растителността и от характера на почвообразуващите основни скали. Почвите са представени от следните типове и подтипове: алувиална, алувиално-делувиална, канелена горска излужена и хумусно-карбонатна.

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиална	71,2	0,3
алувиално-делувиална	3,5	-
канелена горска излужена	24687,9	99,7
хумусно-карбонатна	9,7	-
Всичко:	24772,3	100,0

В горския фонд силно изразени ерозионни процеси почти няма, но все още на места, особено извън горския фонд, продължава да действа плоскостната ерозия, която изнася хумусния почвен слой.

Растителност

Съгласно възприетото горскорастително райониране на България (Захариев и др., 1979), районът на ДЛ "Свиленград" попада в Южната крайгранична горско-растителна област, подобласти Ардинска и Долна Марица, а съобразно надморската височина (40-850 м) в един пояс и три подпояса: е в - Ю-I със следните подпояси:

Ю-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-800 м н.в.)

Ю-І-1 - Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-800 м н.в.)

Обликът на естествената дървесна растителност се дава от бялата топола, върбите и единично мекиш, клен и други, които образуват смесени насаждения. С най-широко разпространение са създадените култури от И-214 главно по поречието на р. Марица между бреговете и дигата.

Ю-І-2 - Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-600 м н.в.)

В този подпояс попадат ниските и средни части от лесничейството. Естествената дървесна растителност е представена от благун, космат дъб, зимен дъб, цер, които образуват чисти и смесени насаждения, в състава на които участвуват още мъждрян, келяв габър, сребролистна липа, клен и други. Вертикалната зоналност в разпространението на тези дървесни видове е следната: в най-ниските части на подпояса (до 250 м н.в.) облик на насажденията дават косматия дъб и благуна с участие на келяв габър, драка и др. В средните и високи части (250-600 м н.в.) облика на гората е в зависимост от изложението: на южни и югозападни склонове преобладават чисти насаждения от благун и смесени с космат дъб, цер, мъждрян и други дървесни видове, а на северни, североизточни и северозападни склонове доминират зимен дъб и благун в чисти и смесени насаждения, с участие на цер, сребролистна липа, мъждрян и др. Създадените култури са главно от черен бор в горните части и на изложения със северна компонента и от бял бор, в състава на които участвуват сребролистна липа, бреза, червен дъб и издънки от благун, зимен дъб, цер и др. На голите площи създадените култури са чисти от черен бор, акация, гледичия, орех и бадем.

Ю-І-3 - Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (600-800 м н.в.)

Тук преобладават чистите или с незначителен примес зимендъбови формации, в които участвуват още благун, цер, сребролистна липа, мъждрян, скоруша, келяв габър, рядко бук и габър. В резултат на извършените реконструкции и голи сечи са създадени култури от бял и черен бор, с участие на червен дъб, сребролистна липа и издънки от дъбове и др.

От горските храсти в района на лесничейството са разпространени драката, дряна, глог, хвойната, шипката, смрадликата и други.

Таблица № 5

Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	484,4	2,1	4,5	-
Черен бор	3718,1	15,8	6063,8	25,9
Лиственица	-	-	1,8	-
Атласки кедър	2,1	-	242,5	1,0
Бук	19,9	0,1	44,9	0,2
Червен дъб	44,0	0,2	335,6	1,4
Зимен дъб	4810,8	20,5	4064,3	17,3
Летен дъб	-	-	6,1	-
Благун	6290,6	26,8	8423,9	35,9
Цер	1014,4	4,3	836,3	3,6
Габър	95,4	0,4	148,1	0,6
Бряст	0,7	-	0,3	-
Ясен	13,6	0,1	5,7	-
Липа	-	-	6,1	-
Явор	2,6	-	13,5	0,1
Бреза	50,1	0,2	0,3	-
Мъждрян	333,7	1,4	46,8	0,2
Орех	606,7	2,6	146,5	0,6
Акация	219,3	0,9	164,1	0,7
Космат дъб	4082,7	17,4	421,9	1,8
Келяв габър	1013,6	4,3	50,2	0,2
Други широколистни	2,4	-	-	-
Айлант	1,4	-	1,4	-
Бадем	224,1	0,9	2,0	-
Брекиня	-	-	191,2	0,8
Върба	2,0	-	-	-
Бяла върба	1,2	-	-	-

Гледичия	35,3	0,1	26,9	0,1
Джанка	4,9	-	-	-
Клен	78,7	0,3	18,1	0,1
Круша	21,7	0,1	27,7	0,1
Леска	0,7	-	0,7	-
Сребролистна липа	175,5	0,7	1936,8	8,3
Скоруша	-	-	8,1	-
Череша	-	-	51,2	0,2
Черница	3,0	-	1,4	-
Чинар	2,7	-	3,3	-
Шестил	-	-	54,7	0,2
тп Bachelieri	-	-	3,5	-
тп I-214	48,9	0,2	55,7	0,2
тп Weltheimei	0,9	-	-	-
Бяла топола	9,4	-	-	-
Пирамидална топола	1,0	-	-	-
Слива	5,1	-	5,1	-
ВСИЧКО	23422,3	100,0	23422,3	100,0

Характеристика на горския фонд

Площта на горския фонд на територията на ДЛ "Свиленград" е 28305,4 ха, от която гори с държавно значение са 27632,0 ха и гори, предоставени на АПК - 673,4 ха.

От площта на горите с държавно значение 26719,9 ха, са предмет на този лесоустройствен проект и 912,1 ха са горски пасища. Площта на чуждите земи сред горския фонд, които се отчитат с отчета на земята е 30,3 ха. За горите, предоставени от ДГФ на бившите ТКЗС с обща площ 673,4 ха, е изработен отделен лесоустройствен проект. Отделен лесоустройствен проект е изработен и за горите върху селскостопански фонд. За неизкоренените гори, изключени от ДГФ с нормативни актове на МС, е изготвен свитък с кратка обяснителна записка, таксационни описания и проектирани мероприятия.

Таблица № 6

Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	23422,3	87,7
Незалесена дървопроизводителна площ	1350,0	5,0
Недървопроизводителна площ	1947,6	7,3
Горски пасища	912,1	-
Общо ДГФ:	27632,0	100,0
Предоставен ГФ	673,4	-
ОБЩО:	28305,4	-

Таблица № 7

Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	5177,3 / 4778,4	19,4 / 20,4
Широколистни високостъблени	511,7 / 421,3	1,9 / 1,8
За реконструкция	11834,5 / 9579,2	44,3 / 40,9
Издънкови за прерастване	2521,0 / 2396,4	9,4 / 10,2
Издънкови за превръщане	6238,2 / 5838,0	23,4 / 24,9
Нискостъблени	437,2 / 409,0	1,6 / 1,8
ВСИЧКО:	26719,9 / 23422,3	100,0

От общата площ на горския фонд 25324,1 ха (89,5%) са гори с дървопроизводителни и средообразуващи функции (23905,9 ха - предмет на устройство, 878,2 ха - горски пасища и 540,0 ха гори, предоставени на АПК) и 2981,3 ха (10,5%) са гори ЗРЗТ (2814,0 ха - предмет на устройство 33,9 ха - горски пасища и 133,4 ха гори, предоставени на АПК). Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8
Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	4364,3	4004,8	19541,6	17146,7	23905,9	21151,5
Защитни	620,3	585,2	1802,9	1310,3	2423,2	1895,5
Рекреационни	185,6	181,3	150,2	145,8	335,8	327,1
Защитени	7,1	7,1	37,2	30,4	44,3	37,5
Други	-	-	10,7	10,7	10,7	10,7
Общо ЗРЗТ	813,0	773,6	2001,0	1497,2	2814,0	2270,8
Общо ДСФ+ЗРЗТ	5177,3	4778,4	21542,6	18643,9	26719,9	23422,3
Горски пасища	-	-	912,1	-	912,1	-
ОБЩО	5177,3	4778,4	22454,7	18643,9	27632,0	23422,3

В лесоустройственият проект от 1982 година е предвидено общо ползване в размер на 463320 куб.м (средно годишно 38610 куб.м), от което 29010 куб.м годишно от главни сечи и 9600 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 258930 куб.м (средно годишно 21580 куб.м) или 55,9% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 182780 куб.м (ср. год. 15230 куб.м) или 52,5%, а от отгледни и санитарни сечи 76150 куб.м (ср. год. 6350 куб.м) или 66,1% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 318500 куб.м с клони или средно годишно 31850 куб.м – 14870 куб.м добив от главни сечи и 16980 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на гората в района на ДЛ "Свиленград" не е много добро. Основния насекомен вредител по дъбовите гори гъботворката, е била в депресия през ревизионния период. През различни години са се появявали и развивали зелена дъбова листоврътка, малка зимна, голяма, четириточкова и оранжевожълта педомерка (определящи насекомни вредители за дъбовите гори). В боровите култури са се развивали борова процесия и летораслозавивачка. В тополовите култури се е появявал тополови цигарджия, а в бадемовите култури бадемов семяод.

По ореховите култури е наблюдавано заболяване от бактериоза и антракноза. Тревожно е масовото съхнене на дъбовите гори (като една от причините за това може да се посочи заболяването им от трахеомикоза). В някои насаждения повредите достигат до 50 и повече процента от общия брой на дърветата.

От различни видове повреди са засегнати общо 5840,7 ха, като най-големи са от съхнене по дъба (трахеомикоза) - 5639,5 ха. От дървесните видове най-силно засегнати са: зимния дъб - 2559,3 ха, благуна - 1819,8 ха, космат дъб - 600,9 ха и др. Най-силно засегнати са чистите и смесени широколистни насаждения, където заболяването от трахеомикоза е най-голямо.

Най-много са нарушенията от незаконна сеч - общо 308, като се наблюдава едно чувствително увеличение през последните три години. На второ място са нарушенията от незаконна паша - 125, като през отделните години броят им е бил различен. Нарушенията по лова и риболова са общо 80.

Общият брой на възникналите пожари през ревизионния период е 17 и щетите от тях са големи (изключение прави последната година 1994).

Странични ползвания

Таблица № 9
За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1983-1994) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (1995-2004) средногодишно
Паша - площ	хектари	14020	14827	15579,8
Едър добитък	брой	8580	1393	9300
Дребен добитък	брой	56080	40786	62318
Сено	тона	80	44,6	40
Листников фураж	пр.куб.м	880	607	700

Горски плодове	тона	20	10,8	2
Билки	тона	0,5	-	1
Гъби	тона	0,5	-	1

В района на лесничейството може да се организира добив на следните билки: подбел, мащерка, риган, бял равнец, бъз, смрадлика и др.; горски плодове – шипка, глог, киселец, дренки, трънки, къпини и др.; диворастящи гъби – манатарка, пачи крак, сърнела и др.

Лов и риболов

Таблица № 10

Фауна – видов състав:

Клас	Разред	Видове
Бозайници	Чифтокопитни	сърна, муфлон, дива свиня
	Зайцеподобни	заек
	Гризачи	катерица, обикновено горска мишка, полска мишка, сив плъх, воден плъх
	Насекомоядни	таралеж, къртица
	Прилепи	остроух нощник, дългопръст нощник
	Хищници	чакал, лисица, дива котка, язовец, белка, видра
Птици	Кокошеви	фазан, яребица, пъдпъдък
	Гълъбови	гривяк, гургулица, гугутка
	Пеликанови	къдроглав пеликан, голям и малък корморан
	Щъркелови	лопатар
	Гъскови	зеленоглавка, зимно и лятно бърне; мигранти – голяма и малка белочела гъска, червеногуша гъска, сива гъска, ням лебед, червен ангъч, сива патица, потапница
	Дъждосвирцови	малка рибарка
	Дневни грабливи	обикновен мишелов, голям и малък ястреб, белошипа и черношипа ветрушка, орел рибар, малък креслив орел
	Нощни грабливи	горска улулица, забулена сова, кукумявка
Влечуги	Костенурки	шипобедрена и шипоопашата костенурка
	Люспести	зелен гуцер, жълтокоремник, слепок, пепелянка, обикновена водна змия, пъстър смок, смок мишкар, стрелец, вдлъбнаточел смок, безкрак гуцер
Риби	Есетрови	моруна, есетра, чига, виза, пъструга
	Селдови	дунавска скумрия (карагъоз), малка дунавска скумрия (харип, блеч), дунавска пъстърва
	Щукови	обикновена щука
	Шаранови	див шаран, шаран, каракуда, толстолоб, платика, червеноперка, бабушка, распер, уклея, бяла мряна, морунаш, сом, гулеш, щипок
	Трескови	михалца
	Костурови	бяла риба, бибан, обикновен костур, попчета, слънчева риба

Защитени територии

На територията на ДЛ "Свиленград" са обявени следните защитени природни обекти:

Природна забележителност "Глухите камъни", обявена със заповед № 3702/29.12.1972 на МГОПС, с обща незалесена площ 1,6 ха, в землището на с. Вълче поле. Представлява скала с естествени ниши с размери 1/0,80 м на височина 8 м от земята и вертикален процеп до върха на скалата.

Природна забележителност "Кован кая", обявена със заповед № 3702/29.12.1972 на МГОПС, с незалесена площ 1,0 ха, в землището на с. Вълче поле. Представлява интересно скално образувание с дължина 50 м, ширина 30 м и височина 30 м.

Природна забележителност "Куш кая", обявена със заповед № 3702/29.12.1972 на МГОПС, с незалесена площ 1,0 ха, в землището на с. Вълче поле. Представлява интересно скално образувание.

Природна забележителност "Калето", обявена със заповед № 1187/19.04.1976 на МГОПС, с обща залесена площ 5,0 ха. Местност около римската крепост край с. Мезек – обект, представляващ интерес за науката, културата и за развитието на туризма.

Природна забележителност "Дервишка могила", обявена със заповед № 1187/19.04.1976 на МГОПС, с обща площ 33,0 ха, от която залесена 29,8 ха и незалесена 3,2 ха. Намира се в непосредствена близост до с. Дервишка могила. Представлява интересни скални образувания на 690 м н.в., от които се открива гледка във всички посоки.

Защитена местност "Естествено находище на божур", обявена със заповед № 1187/19.04.1976 на МГОПС, с обща площ 0,5 ха в поземления фонд. Намира се в местността "Таушан баир" в землището на с.Костур.

Вековни дървета "Два чинара в м."Чинар дере", обявени със заповед № 1138/12.11.1983, в землището на с. Мезек. Дърветата са с височина 25 м, диаметър 1,70 м и възраст 200 год.